

INFORMÁCIE PRE VEREJNOSŤ

Obec Trebatice podľa § 14 ods. 1 písm. r) a § 15a zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov zverejňuje na svojej internetovej stránke informácie pre verejnosť, ktoré zahŕňajú:

- informácie o zdroji ohrozenia,
- informácie o možnom rozsahu mimoriadnej udalosti a následkov na postihnutom území a životnom prostredí,
- nebezpečné vlastnosti a označenie látok a prípravkov, ktoré by mohli spôsobiť mimoriadnu udalosť,
- informácie o spôsobe varovania obyvateľstva a o záchranných prácach,
- úlohy a opatrenia po vzniku mimoriadnej udalosti,
- podrobnosti o tom, kde sa dajú získať ďalšie informácie súvisiace s plánom ochrany obyvateľstva,
- odkaz na obmedzenia vyplývajúce z ochrany dôverných informácií a utajovaných skutočností.

Vysvetlenie základných pojmov v súlade s § 3 zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov :

Ohrozenie – obdobie, počas ktorého sa predpokladá nebezpečenstvo vzniku alebo rozšírenia následkov mimoriadnej udalosti.

Mimoriadna udalosť – živelná pohroma, havária, katastrofa, ohrozenie verejného zdravia II. stupňa alebo teroristický útok, pričom:

- živelná pohroma je mimoriadna udalosť, pri ktorej dôjde k nežiaducemu uvoľneniu kumulovaných energií alebo hmôt v dôsledku nepriaznivého pôsobenia prírodných síl, pri ktorej môžu pôsobiť nebezpečné látky alebo pôsobia ničivé faktory, ktoré majú negatívny vplyv na život, zdravie alebo na majetok,
- havária je mimoriadna udalosť, ktorá spôsobí odchýlku od ustáleného prevádzkového stavu, v dôsledku čoho dôjde k úniku nebezpečných látok alebo k pôsobeniu iných ničivých faktorov, ktoré majú vplyv na život, zdravie alebo na majetok,
- katastrofa je mimoriadna udalosť, pri ktorej dôjde k narastaniu ničivých faktorov a ich následnej kumulácii v dôsledku živelnej pohromy a havárie,
- ohrozenie verejného zdravia II. stupňa (§ 48 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Záchranné práce – činnosti na záchranu života, zdravia osôb a záchranu majetku, ako aj na ich odsun z ohrozených alebo z postihnutých priestorov. Súčasťou záchranných prác sú činnosti na zamedzenie šírenia a pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti a vytvorenie podmienok na odstránenie následkov mimoriadnej udalosti.

Plán ochrany obyvateľstva – je dokument, ktorý obsahuje úlohy, opatrenia a postupy na zabezpečenie ochrany obyvateľstva pre prípad vzniku mimoriadnej udalosti. 2

INFORMÁCIE

O ZDROJI OHROZENIA, MOŽNOM ROZSAHU MIMORIADNEJ UDALOSTI A NÁSLEDKOV NA POSTIHNUATOM ÚZEMÍ A ŽIVOTNOM PROSTREDÍ

OHROZENIE MIMORIADNYMI JAVMI POVETERNOSTNÉHO A KLIMATICKÉHO CHARAKTERU

Zdroj ohrozenia – VIETOR, možný rozsah mimoriadnej udalosti a následky na postihnutom území a životnom prostredí:

V celoročnom priemere prevláda nad územím okresu západné prúdenie výškových vetrov (až 46 %), ďalej sú to juhozápadné a severozápadné (27 %). Vzhľadom ku geografickej polohe obce je to nevýhodné pre prípad možnej havárie resp. porušenia jadrového zariadenia s následným rádioaktívnym zamorením územia. Maximálne rýchlosti vetrov sú v júli, auguste a januári. Extrémne rýchlosti sú v zime vo výške 7-10 km a to až 200 km/hod.

Možné ohrozenie územia z výronov chemikálií v dôsledku priemyselnej havárie resp. narušenia objektu výroby ovplyvňuje smer a rýchlosť prízemných vetrov, teplota vzduchu, pôdy a stupeň vertikálnej stálosti atmosféry. Prevládajúce smery prízemných vetrov v ročných obdobiach sú nasledovné: jar - smer vetra 230°, leto – 210°, jeseň – 280°, zima – 280°.

Pôsobenie silných vetrov tu sporadicky spôsobuje závažné problémy v doprave, energetike alebo v komunikačnom prostredí..

Zdroj ohrozenia – TEPLTNÉ EXTRÉMY (horúčavy, mrazy), možný rozsah mimoriadnej udalosti a následky na postihnutom území a životnom prostredí:

Z hľadiska klimatických pomerov je možné obec zaradiť do oblasti teplej až mierne teplej, s miernou zimou. Priemerná ročná teplota je 9,3°C. Extrémne teploty sa vyskytujú najmä v mesiaci júl – august, výskyt extrémnych mrazov je zriedkavý.

Zdroj ohrozenia – BÚRKY A PRÍVALOVÉ DAŽDE, možný rozsah mimoriadnej udalosti a následky na postihnutom území a životnom prostredí:

Vplyvom klimatických zmien sa v posledných rokoch stále častejšie objavujú silné lokálne búrky s prívalovými dažďami. Pri búrkach a prívalových dažďoch dochádza k škodám na majetku obyvateľov – zaplavenie rodinných domov, pivničných priestorov nánosmi bahna, zaplavenie záhrad, znehodnotenie úrody, neprejazdnosť komunikácii, zabahnenie a ich poškodenie.

Zdroj ohrozenia – HMLY, možný rozsah mimoriadnej udalosti a následky na postihnutom území a životnom prostredí:

Väčšina hmiel vzniká za pokojného počasia najmä v dolinách a kotlinách, a to prevažne na jeseň a v zime. Pri hmle je vysoká relatívna vlhkosť vzduchu, často až 100 %. Hmla vzniká pri poklese teploty vzduchu pod rosný bod. V mestách, kde je vysoká koncentrácia škodlivín vo vzduchu, ktoré pôsobia ako kondenzačné jadrá, stačí len priblíženie sa teploty vzduchu k teplote rosného bodu a už pozorujeme hmlu. Hmla dokáže veľmi podstatne znížiť dohľadnosť, o veľmi silnej hmle hovoríme pri dohľadnosti menšej ako 50 m, o slabej hmle hovoríme, ak je dohľadnosť od 500 do 1000 metrov.

Výskyt hmiel v obci je v priebehu roka zriedkavý, predstavuje len zopár dní. Vyskytuje sa najmä v mesiaci január, najmenej v mesiaci apríl. Od apríla do septembra je hmlisto len zriedkavo a krátko. Ide prevažne o ranné radiačné hmly, ktoré sa do dvoch hodín od východu slnka rozplývajú. V zime sa rozpušťajú medzi desiatou a dvanástou hodinou.

Následkom najmä silných a veľmi silných hmiel dochádza ku komplikovaniu dopravnej situácie na cestách. Hmla býva príčinou dopravných nehôd.

Zdroj ohrozenia – SNEHOVÉ KALAMITY, možný rozsah mimoriadnej udalosti a následky na postihnutom území a životnom prostredí:

Snehová kalamita vyjadruje plošnú pohromu spôsobenú predovšetkým nepriaznivými klimatickými vplyvmi, napr. snehom, ľadom (námraza a poľadovica) a vetrom. Kalamita tohto druhu potom sekundárne spôsobuje najmä veľké dopravné komplikácie, enormný nárast dopravných nehôd, popadané stĺpy elektrického rozvodu, nárast úrazov, nárast počtu vodovodných porúch a pod.

Obyvateľstvo kalamitou postihnutých oblastiach trpí najmä problémami so zásobovaním potravinami, vodou, poskytovaním neodkladnej zdravotnej starostlivosti, s dodávkami energií.

Zdroj ohrozenia – NÁMRAZY A POĽADOVICA, možný rozsah mimoriadnej udalosti a následky na postihnutom území a životnom prostredí:

Námrazou a poľadovicou môže byť ohrozené celé územie obce, všetky cesty. Časový faktor pôsobenie môže byť niekoľko hodín až po niekoľko dní.

Predpoklad ohrozenia vo vyššie spomínaných zdrojoch ohrozenia je hlavne pri vydaných výstrahách II. a III. stupňa SHMÚ Bratislava.

Zdroj ohrozenia – SEIZMICKÁ ČINNOSŤ, možný rozsah mimoriadnej udalosti a následky na postihnutom území a životnom prostredí:

Podľa STN 73 0036 sa územie obce nachádza v oblasti, kde sa v historicky známom období vyskytla intenzita zemetrasenia 60 makroseizmickej aktivity MSK-64.

OBLASTI MOŽNÉHO OHROZENIA POVODŇAMI, OHROZENIA V PRÍPADE PORUŠENIA VODNEJ STAVBY (VRÁTANE ODKALISKA)

Zdroj ohrozenia – POVODNE, možný rozsah mimoriadnej udalosti a následky na postihnutom území a životnom prostredí:

Doposiaľ k veľkým povodňami nedochádza, avšak dochádza k menším lokálnym záplavám, pri dlhotrvajúcich a privalových dažďoch v dôsledku nedostatočného odvodnenia poľnohospodárskej pôdy. Jedná sa hlavne o časti obce, ktoré sa nachádzajú a v priľahlých oblastiach miestneho potoku a melioračného kanálu.

Pri povodňach resp. záplavách dochádza k škodám na majetku obyvateľov – zaplavenie rodinných domov, pivničných priestorov nánosmi bahna, zaplavenie záhrad, znehodnotenie úrody, neprejazdnosť komunikácii, zabahnenie a ich poškodenie atď.

Zdroj ohrozenia – VODNÉ STAVBY (VS) nachádzajúce sa na území iného okresu ohrozujúce územie obce, možný rozsah mimoriadnej udalosti a následky na postihnutom území a životnom prostredí:

Územie obce je ohrozené vodnou stavbou Liptovská Mara.

Vodná stavba LIPTOVSKÁ MARA – sa nachádza v okrese Liptovský Mikuláš. Situovaná je na hornom toku rieky Váh v riečnom km 338,40 nad obcou Vluchy a osadou Vlašky. Priehradná hrádza je zemná s návodným hlinitým tesnením. Dĺžka koruny hrádze je 1200 m, šírka 7m, výška nad terénom 43 m. Kóta koruny je 567,59 m n. m, jej prevýšenie nad maximálnu hladinu (katastrofálnu) je 1,9 m a nad maximálnu prevádzkovú hladinu 2,7 m. Pod priehradou je hrádza vyrovnávacej nádrže Bešeňová v riečnom km 335,22.

Účel vodnej stavby – využitie vodnej energie, nadlepšovanie prietokov (závlahy, kvalita vody), dodávka vody pre priemysel, ochrana územia pred povodňami, rekreačné účely, chov rýb, rybolov.

Priebeh prielomovej vlny – údolie rieky Váh je husto osídlené s mnohými priemyselnými závodmi, poľnohospodárstvom, vybudovanou cestnou a železničnou sieťou, sústavou vodných stavieb. Rozsah škôd, ktoré spôsobí prielomová vlna pri svojom postupe zodpovedá kategorizácii VS do kategórie I. Zaplavené územie by bolo až po hrádze Malého Dunaja na pravej strane, po preložku Nítry na ľavej strane Váhu.

Porušením hrádze VS uvoľnený objem vody dosiahne maximálne výšky prielomovej vlny v Žilinskom kraji, postupuje cez Trenčiansky kraj až po kraj Trnava. V dolnej časti toku hodnoty klesajú nižšie. Hranicu severnej časti Trnavského kraja zasiahne v obci za 26 hodín. 30 minút. V obci by bolo ohrozené 123 obyvateľov a približne 10% územia obce.

OBLASTI MOŽNÉHO OHROZENIA POŽIARMI A VÝBUCHMI

Zdroj ohrozenia – POŽIARE A VÝBUCHY vo výrobných podnikoch vyplývajúce z povahy ich činnosti, možný rozsah mimoriadnej udalosti a následky na postihnutom území a životnom prostredí:

Vznikom veľkých požiarov sú ohrozené objekty, ktoré skladujú väčšie množstvo horľavých a samozápalných látok. Požiare vo výrobných podnikoch sú svojím charakterom miestneho rozsahu spravidla v trvaní niekoľkých hodín. Ohrozenie pre obyvateľstvo však môže pri nepriaznivom smere prízemného vetra predstavovať vznikajúci hustý dym, tým viac, ak obsahuje aj toxické splodiny horenia. Na území obce môže prísť k požiarom v týchto podnikoch: RHENUS LOGISTICS, Agrodružstvo Trebatice, OKE Plastic, AG FOIL, Telux.

OBLASTI MOŽNÉHO OHROZENIA VŠETKÝMI DRUHMI DOPRAVY

Zdroj ohrozenia – CESTNÁ DOPRAVA, možný rozsah mimoriadnej udalosti a následky na postihnutom území a životnom prostredí:

Trasy najviac zaťažených cestných komunikácií v obci:

Cesty I. a II. triedy: II/504 – Trnava – Veľké Kostolany – Trebatice – Krakovany – Nové Mesto n/Váhom.

Zdroj ohrozenia – LETECKÁ DOPRAVA, možný rozsah mimoriadnej udalosti a následky na postihnutom území a životnom prostredí:

V regióne sa nachádza letisko pri Piešťanoch s jednou betónovou vzletovou a pristávacou plochou v dĺžke 2 000m x 30 m. Na letisku je civilná prevádzka.

Letisko Piešťany a.s. má štatút medzinárodného letiska a je využívané pre pravidelnú aj nepravidelnú prevádzku v súvislosti s kúpeľmi v Piešťanoch.

Terminál a jeho ostatná vybavenosť zodpovedajú požiadavkám menšieho regionálneho letiska.

Priestory letiska sú využívané aj pre potreby motoristického športu.

Oblasť možného ohrozenia je aj obec Trebatice.

Zdroj ohrozenia – PRODUKTOVODY, PLYNOVODY, PREČERPÁVACIE STANICE, možný rozsah mimoriadnej udalosti a následky na postihnutom území a životnom prostredí:

Na území obce sa nenachádza tranzitný ropovod vrátane prečerpávajúcich staníc ani tranzitná plynová sústava vrátane kompresorových staníc. Obec je plynofikovaná a na území obce sa nachádza stredotlaký plynovod.

Teplárne a tepelné rozvody – na území obce sa nenachádzajú.

OBLASTI MOŽNÉHO OHROZENIA ÚNIKOM NEBEZPEČNEJ LÁTKY VYPLÝVAJÚCE Z CHARAKTERISTIKY NEBEZPEČNÝCH LÁTKO

Zdroj ohrozenia – JADROVÉ ZARIADENIE, možný rozsah mimoriadnej udalosti a následky na postihnutom území a životnom prostredí:

Jadrové zariadenie Slovenské elektrárne a.s. – elektrárň Bohunice V-2, Jaslovské Bohunice (JZ SE-EBO V-2) je zariadenie, kde dochádza k premene tepelnej energie na elektrickú energiu, pričom zdrojom tepla je jadrové palivo vo forme oxidu uránu obohateného štíepateľným materiálom, izotopom uránu U²³⁵. Súčasťou areálu JZ sú administratívne budovy, pomocné objekty, medzisklad vyhoretého paliva a linka na spracovanie rádioaktívnych odpadov. Na elimináciu havarijných stavov a riešenie následkov havárie má JZ SE-EBO V-2 vypracovaný Vnútorň havarijný plán SE-EBO.

Komplex JZ SE-EBO V-2 sa nachádza v katastrálnom území obce Pečeňady a Veľké Kostolány. Jeho areál zasahuje do okresov Piešťany, Trnava a Hlohovec.

Vzhľadom na prijaté bezpečnostné opatrenia JZ SE-EBO V-2 sa nepredpokladá, že príde k okamžitému a neočakávanému úniku rádioaktívnych látok do okolia. Na základe rozhodnutia Úradu jadrového dozoru SR, č. 191/220-70/2007 zo dňa 17.01. 2007 je za účelom plánovania opatrení na ochranu obyvateľstva vymedzený 21 km okruh oblasti ohrozenia.

Na zabezpečenie a realizáciu systémového a postupného zavádzania opatrení na ochranu obyvateľstva pre prípad havárie sa oblasť ohrozenia člení na :

- 16 sektorov s veľkosťou stredového uhla 22,5 stupňa, pričom stred prvého sektora je orientovaný na sever,
- pásmo A, ktoré sa vymedzuje ako kruh s polomerom 5 km okolo jadrového zariadenia,
- pásmo B, ktoré sa vymedzuje od pásma A do vzdialenosti vonkajšej hranice oblasti ohrozenia (od 5 km – 21 km), obec Trebatice sa nachádza v tomto pásme.

Vyhodnotenie následkov pri rôznej intenzite mimoriadnej udalosti na JZ SE-EBO V-2

Stupne závažnosti havárie :

- 1. *stupeň "pohotovosť"* pre stav, pri ktorom je ohrozené alebo narušené plnenie bezpečnostných funkcií, sú narušené alebo nefunkčné bezpečnostné bariéry, hrozí únik rádioaktívnych látok alebo unikli rádioaktívne látky, čo môže viesť alebo vedie k nedovolenému ožiareniu osôb v stavebných objektoch jadrového zariadenia a v prípade nepriaznivého vývoja udalosti hrozí únik rádioaktívnych látok mimo stavebných objektov jadrového zariadenia.
- 2. *stupeň "núdzový stav na území jadrového zariadenia"* pre stav, ktorý môže viesť alebo vedie k úniku rádioaktívnych látok mimo stavebných objektov jadrového zariadenia a na jeho územie,
- 3. *stupeň "núdzový stav v okolí jadrového zariadenia"* pre stav, ktorý môže viesť alebo vedie k závažnému úniku rádioaktívnych látok do okolia jadrového zariadenia.

Predbežná klasifikácia stupňov závažnosti udalostí podľa Medzinárodnej stupnice jadrových udalostí INES je na rozhodnutí zmenového inžiniera alebo vedúceho havarijnej riadiacej skupiny JZ SE-EBO V-2. Udalosti sú klasifikované podľa závažnosti možných následkov.

Fázy havárie :

Z hľadiska požiadaviek na opatrenia sa časový priebeh havárie hodnotí podľa fáz havárie:

- *Obdobe ohrozenia* - je obdobie, počas ktorého je havária klasifikovaná prvým stupňom závažnosti.
- *Skorá fáza* - je charakterizovaná začiatkom úniku rádioaktívnych látok a pretrváváním úniku rádioaktívnych látok z jadrového zariadenia do ovzdušia, ktorý vo forme prechádzajúceho rádioaktívneho mraku je zdrojom rádioaktívnej kontaminácie, vonkajšieho a vnútorného ožiarenia obyvateľstva rádioaktívnymi látkami. Tá je klasifikovaná minimálne druhým stupňom závažnosti.
- *Prechodná fáza* - je charakterizovaná skončením úniku rádioaktívnych látok z jadrového zariadenia. Obyvateľstvo je potenciálne v tejto fáze ohrozované predovšetkým vonkajším ožiarением z rádioaktívne kontaminovaných povrchov alebo vnútorným ožiarением, ktoré je spôsobené vdychovaním rádioaktívnych látok alebo konzumovaním rádioaktívne kontaminovaných potravín a vody.
- *Neskorá fáza* - je charakterizovaná postupným odvolávaním ochranných opatrení a prechodom k bežnému spôsobu života. Obyvateľstvo môže byť potenciálne v neskoréj fáze ohrozované z tých istých zdrojov ako v prechodnej fáze.

Časové faktory ohrozenia :

Pri úniku rádioizotopov príde k okamžitému ohrozeniu pracovníkov elektrárne, členov záchranných skupín a neskôr môže prísť i k ohrozeniu obyvateľov z najbližšieho okolia – vymedzeného okruhom oblasti ohrozenia.

Ohrozenie s časovým oneskorením môže byť:

- krátkodobé (trvajúce niekoľko hodín) - pri prechode rádioaktívneho oblaku,
- strednodobé (trvajúce 24 - 48 hod.) - prichádza do úvahy po prechode rádioaktívneho oblaku,
- dlhodobé (trvajúce viac ako 2 dni).

Následky mimoriadnej udalosti na obyvateľstvo, majetok a životné prostredie na postihnutom území :

Pri vzniku radiačnej havárie sa rádioizotopy šíria od zdroja úniku v smere prízemného vetra, najmä vo forme aerosólov. Ťažšie častice vypadávajú z rádioaktívneho oblaku na povrch terénu do vzdialenosti až niekoľkých kilometrov od zdroja, ako rádioaktívny spad, jemnejšie čiastočky sú unášané výškovým vetrom na vzdialenosť až stovky km. Nebezpečnosť uvoľnených rádioizotopov je podmienená mechanizmom ich účinku (rozdielnou rádiotoxicitou a distribúciou čiastočiek). Poškodenie zdravia organizmu sa môže prejaviť, ako akútne, alebo chronické. Ak pri mimoriadnej udalosti nebudú zavedené, resp. realizované ochranné opatrenia, sa predpokladá rozšírenie následkov do tej miery, že môže prísť k ohrozeniu života, uhynutiu voľne žijúcich živočíchov a domácich zvierat, poškodeniu vegetácie a kontaminácii plodov z nechránenej prírody.

Závažnosť a rozsah následkov by ovplyvňovalo množstvo a druh uniknutých rádioizotopov.

Predpokladaná mimoriadna udalosť by mala charakter katastrofy, pri ktorej by došlo v postihnutých oblastiach k celkovému narušeniu chodu života, výroby, dopravy, zásobovania obyvateľstva a k možnému trvalému narušeniu životného prostredia. Následkom ožiarenia je tiež zníženie imunity a pravdepodobné zhoršenie epizootickej a epidemickej situácie.

V prípade havárie sa predpokladá výpadok vo výrobe a dodávke elektrického prúdu, následné zastavenie nepretržitých a iných výrobných prevádzok, v dôsledku toho pozastavenie výroby, 12

najmä potravinárskych produktov. Bude potrebné realizovať núdzové zásobovanie obyvateľstva postihnutých obcí v miestach ich evakuácie.

Je potrebné uvedomenie si nebezpečnosti charakteru tejto mimoriadnej udalosti, závažnosti a veľkého rozsahu ohrozenia, ktorá spočíva v špecifickom pôsobení rádioizotopov. V závislosti od klimatických podmienok môže prísť k časovej tiesni, pri realizácii opatrení na zabezpečenie ochrany obyvateľstva a na zavedenie núdzových režimov života.

Zdroj ohrozenia – STACIONÁRNE ZDROJE NEBEZPEČNÝCH LÁTOK, možný rozsah mimoriadnej udalosti a následky na postihnutom území a životnom prostredí:

V obci Trebatice sa nenachádzajú žiadne podniky, ktoré by boli zaradené do kategórie „A“ alebo „B“ v zmysle zákona NR SR č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Stacionárne zdroje lokálne ohrozujúce obyvateľstvo v prípade priemyselnej havárie sú objekty výrobného charakteru poskytujúce služby s možnosťou úniku nebezpečných látok do ovzdušia s krátkodobým poškodením životného prostredia, s nutnosťou realizovať ochranné opatrenia rýchlym varovaním a následným dočasným vyvedením osadenstva objektov prilahlých častí.

Zdroj ohrozenia – PREPRAVA NEBEZPEČNÝCH LÁTOK (NL), možný rozsah mimoriadnej udalosti a následky na postihnutom území a životnom prostredí:

Trasy preprav nebezpečných látok po cestných komunikáciách:

II/504 Veľké Kostolany - Trebatice - Krakovany

Najčastejšie prepravované látky po cestných komunikáciách sú: kyselina chlorovodíková, kyselina fosforečná, kyselina dusičná, hydroxid sodný, acetylén a pohonné hmoty.

Vzhľadom k skutočnosti, že po cestných komunikáciách sa prepravujú rôzne NL v rozličných množstvách nie je možné pri preprave NL jednoznačne vopred vymedziť oblasť ohrozenia. V prípade mimoriadnej udalosti počas prepravy NL sa oblasť ohrozenia určuje operatívne podľa skutočnej situácie v závislosti od množstva a druhu uniknutej nebezpečnej látky, meteorologickej situácie, doby úniku a výsledkov monitorovania.

OBLASTI MOŽNÉHO OHROZENIA VZNIKOM CHORÔB A EPIDÉMIÍ

Zdroj ohrozenia – OCHORENIE ĽUDÍ, možný rozsah mimoriadnej udalosti a následky na postihnutom území a životnom prostredí:

V obci Trebatice sa nenachádzajú typické epidemiologické priestory. Ale predpoklad rizika vzniku ochorení, epidémií väčšieho rozsahu môže byť na území obce.

Zdroj ohrozenia – OCHORENIE RASTLÍN, ZAMORENIE ŠKODCAMI, možný rozsah mimoriadnej udalosti a následky na postihnutom území a životnom prostredí:

Oblasti možného ochorenia rastlín a zamorením škodcami môžu nastať všade na území obce, nedajú sa priamo vyšpecifikovať.

Zdroj ohrozenia – RIZIKÁ SOCIOGÉNNEHO CHARAKTERU, možný rozsah mimoriadnej udalosti a následky na postihnutom území a životnom prostredí:

Územie obce môže byť ohrozené aj teroristickými útokmi chemického alebo biologického charakteru. Možný rozsah mimoriadnej udalosti spojený s terorizmom, taktiež následky na postihnutom území a životnom prostredí závisia od zasiahnutého cieľa a druhu použitej zbrane. Útoky môžu byť vykonané klasickými zbraňami, alebo zbraňami hromadného ničenia (jadrové, chemické a biologické). Ohrozenie môže vzniknúť pri ich preprave, počas vojnového konfliktu, alebo náhodne.

Chemické ohrozenie – môže byť uskutočnené rozptýlením toxických chemických látok do životného prostredia v kvapalnom, plynnom, práškovom stave alebo použitím aerosólov, najmä v priestoroch vysokej koncentrácie obyvateľstva (obytné štvrte, futbalové štadióny, amfiteátre, nákupné strediská), alebo v objektoch a zariadeniach na hromadné zásobovanie (vodojemy, vodné zdroje, obilné silá, veľkosklady potravín, krmív a pod.). Vplyv toxických chemických látok na živé organizmy spôsobuje ich poškodenie alebo smrť. U ľudí dochádza najmä k vyradeniu či poškodeniu centrálného nervového systému, dýchacích orgánov alebo zažívacieho traktu. Pluzgierotvorné látky spôsobujú bolestivé, ťažko sa hojace rany a odumieranie zasiahnutého tkaniva.

Biologické ohrozenie – spôsobujú pôvodcovia hromadných prenosných ochorení – baktérie, rickettsie, vírusy, pliesne a proteinové toxíny, šírené: nainfikovanými prenášačmi (hmyz, hlodavce, divožijúce zvieratá), kontaminovanými práškami, kvapalinami alebo géľmi – pastami, šírenými v tubách, ampulkách, listoch a balíkoch, injekciách, kontaminovaných potravinách, nápojoch a krmivách. Spôsobujú nákazlivé prenosné ochorenia ľudí a zvierat.

Zdroj ohrozenia – RIZIKÁ ENVIROMENTÁLNEHO CHARAKTERU, možný rozsah mimoriadnej udalosti a následky na postihnutom území a životnom prostredí:

Podľa vyjadrenia odboru starostlivosti o životné prostredie Okresného úradu Piešťany neexistuje priame ohrozenie rizikami environmentálneho charakteru na území obce.

TERORIZMUS

Zdroj ohrozenia – TERORISTICKÉ SKUPINY A JEDNOTLIVCI, možný rozsah mimoriadnej udalosti a následky na postihnutom území a životnom prostredí:

Závisí od viacerých faktorov : zasiahnutého cieľa (priestor, kumulácia osôb) a druhu použitej zbrane – bioterorizmus, chemický terorizmus, ...

NEBEZPEČNÉ VLASTNOSTI

A OZNAČENIE LÁTOK A PRÍPRAVKOV, KTORÉ BY MOHLI SPÔSOBIŤ MIMORIADNU UDALOSŤ

Nebezpečné látky : etylén, hydroxid sodný, kyselina chlorovodíková, kyselina fosforečná, kyselina dusičná.

INFORMÁCIE

O SPÔSOBE VAROVANIA OBYVATEĽSTVA A O ZÁCHRANNÝCH PRÁČACH

Podľa § 3 ods. 12 zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov **informačný systém civilnej ochrany tvorí hlásna služba a informačná služba civilnej ochrany**, pričom:

- hlásna služba zabezpečuje včasné varovanie obyvateľov a vyrozumenie osôb činných pri riešení následkov mimoriadnej udalosti a obcí o ohrození alebo o vzniku mimoriadnej udalosti,
- informačná služba zabezpečuje zber, spracovanie, vyhodnocovanie a poskytovanie informácií.

Varovanie obyvateľstva sa vykonáva varovnými signálmi :

- „VŠEOBECNÉ OHROZENIE“ – 2 minútovým kolísavým tónom sirén pri ohrození alebo pri vzniku mimoriadnej udalosti, ako aj pri možnosti rozšírenia následkov mimoriadnej udalosti.
- „OHROZENIE VODOU“ – 6 minútovým stálym tónom sirén pri ohrození ničivými účinkami vody.
- koniec ohrozenia alebo koniec pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti sa vyhlasuje signálom „KONIEC OHROZENIA“ – 2 minútovým stálym tónom sirén bez opakovania.

Varovné signály a signál „KONIEC OHROZENIA“ sa následne dopĺňajú hovorenou informáciou prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

Podľa § 15 zákona NR SR č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov hlásna povodňová služba prijíma a poskytuje informácie súvisiace s možným vznikom povodňovej situácie alebo so vznikom mimoriadnej udalosti, na základe ktorých sa s využitím informačného systému civilnej ochrany zabezpečí včasné varovanie obyvateľstva, vyrozumenie orgánov ochrany pred povodňami, orgánov štátnej správy, zložiek Hasičského a záchranného zboru a obcí na povodňou ohrozenom území. Hlásnu povodňovú službu zabezpečuje ministerstvo vnútra, okresné úrady v sídlach krajov, okresné úrady a obce, ministerstvo prostredníctvom ústavu a správcu vodohospodársky významných vodných tokov, predpovedná povodňová služba.

Varovanie obyvateľstva na povodňou ohrozenom území vykonáva varovacie a vyrozumievacie centrum civilnej ochrany alebo obec podľa § 3a a § 15 ods. 1 písm. f) zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

Záchranné práce – sú činnosti na záchranu života, zdravia osôb a záchranu majetku, ako aj na ich odsun z ohrozených alebo z postihnutých priestorov. Súčasťou záchranných prác sú činnosti na zamedzenie šírenia a pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti a vytvorenie podmienok na odstránenie následkov mimoriadnej udalosti.

Činnosti pri vykonávaní záchranných prác:

- varovanie obyvateľstva a vyrozumenie osôb ohrozených mimoriadnou udalosťou a aj pri zmenách situácie počas vykonávania záchranných prác,
- vykonanie prieskumu a pozorovania na postihnutom území, ktorého cieľom je vyhľadať osoby postihnuté mimoriadnou udalosťou, vyznačiť kontaminované a životu nebezpečné úseky,
- vyslobodzovanie postihnutých osôb z trosiek zničených a narušených budov, vrakov dopravných prostriedkov, ochranných stavieb, zo zaplavených priestorov a z horiacich budov,
- zabezpečenie prívodu vzduchu a vody osobám v zavalených priestoroch a ochranných stavbách,
- individuálna ochrana osôb v kontaminovanom priestore a ich odsun z tohto priestoru,
- poskytnutie prvej predlekárskej pomoci a neodkladnej zdravotnej starostlivosti zraneným osobám vrátane odsunu postihnutých do zdravotníckych zariadení,
- lokalizácia a likvidácia požiarov ohrozujúcich postihnuté osoby a nasadené sily a prostriedky,
- kontrola kontaminovania a ožiarenia osôb, kontrola kontaminovania územia, ovzdušia a budov,
- poskytnutie jódovej a špeciálnej profylaxie,
- hygienická očista postihnutých osôb,
- likvidácia úniku nebezpečných látok a zabránenie ich šíreniu,
- špeciálna očista a dezaktivácia územia, budov, priestorov, dopravných prostriedkov a komunikácií nevyhnutných pre činnosť nasadených síl a prostriedkov,

- dezinfekcia, dezinsekcia a deratizácia územia, budov, priestorov, dopravných prostriedkov a komunikácií nevyhnutných pre činnosť nasadených síl a prostriedkov,
- regulácia pohybu osôb a dopravných prostriedkov na postihnutom území,
- uzavretie postihnutého územia,
- ochrana postihnutých osôb a nasadených síl a prostriedkov pred nepriaznivými poveternostnými vplyvmi a následkami mimoriadnej udalosti,
- odsun nezranených osôb z postihnutého územia,
- núdzové zásobovanie a núdzové ubytovanie osôb, ktoré sú následkom mimoriadnej udalosti bez základných životných potrieb,
- poskytnutie veterinárnej pomoci postihnutým a ohrozeným zvieratám a vykonanie veterinárnej očisty,
- odpojenie poškodených rozvodných sietí a zariadení ohrozujúcich postihnuté osoby, nasadené sily a prostriedky a majetok,
- pozorovanie postihnutého územia a kontrolné merania,
- spevňovanie alebo strhávanie poškodených stavieb, budov a konštrukcií ohrozujúcich postihnuté osoby a nasadené sily a prostriedky,
- uvoľňovanie zahataných vodných tokov,
- uvoľňovanie určených cestných komunikácií a železničných tratí, vytvorenie priechodov a prejazdov potrebných na vykonávanie záchranných prác a odsun postihnutých osôb,
- čerpanie a vypúšťanie vody zo zaplavených častí budov a územia, kde sa vykonávajú záchranné práce,
- zachytávanie ropných produktov na vodných tokoch a plochách,
- identifikáciu, odsun a pochovávanie usmrtených osôb,
- uskladňovanie, odsun a likvidáciu kontaminovaného materiálu a ekologickú asanáciu zvyškov nebezpečných látok,
- psychologická pomoc a duchovná pomoc.

Záchranné práce vykonávajú základné záchranné zložky integrovaného záchranného systému, ostatné záchranné zložky integrovaného záchranného systému, útvary Policajného zboru a osoby povolané na osobné úkony. Záchranné práce sa vykonávajú v závislosti od druhu, rozsahu a času vzniku mimoriadnej udalosti.

Povodňové záchranné práce sa vykonávajú na záchranu životov, zdravia, majetku, kultúrneho dedičstva a životného prostredia v čase nebezpečenstva povodne, počas povodne a po povodni na povodňou ohrozených územiach a na povodňou zaplavených územiach.

Povodňové záchranné práce riadi obec, okresný úrad alebo okresný úrad v sídle kraja podľa zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

Vykonávanie zásahov povodňových záchranných prác riadi okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru alebo krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru do času, kým riadenie neprevezme obec, okresný úrad alebo okresný úrad v sídle kraja.

Povodňovými záchrannými prácami okrem povodňových záchranných prác uvedených vyššie sú:

- ochrana a zachraňovanie majetku vrátane prípadného predčasného zberu úrody ohrozenej povodňou,
- odsun nebezpečných látok z predpokladaného dosahu záplavy územia povodňou,
- provizórne dopravné sprístupnenie oblasti, ktorá bola povodňou odrezaná, vrátane výstavby provizórnych mostných objektov alebo lávok,
- ochrana vodných zdrojov a rozvodov pitnej vody, elektrickej energie, plynu a telekomunikačných sietí pred poškodením povodňou,
- evakuácia,
- opatrenia na predchádzanie ochoreniam podľa § 12 zákona NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- dezinfekcia studní, žump, obytných priestorov a odvoz a zneškodňovanie uhynutých zvierat a iných odpadov,
- zabezpečenie verejného poriadku na území postihnutom povodňami,
- odstraňovanie naplavenín z domov a z iných objektov, verejných priestranstiev a z komunikácií,
- zabezpečovanie poškodených stavieb proti zrúteniu alebo ich asanácia,
- iné práce na záchranu životov, zdravia, majetku, kultúrneho dedičstva a životného prostredia vykonané na príkaz obce, orgánu ochrany pred povodňami počas III. stupňa povodňovej aktivity alebo na príkaz okresného úradu, okresného úradu v sídle kraja alebo obce podľa zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov počas mimoriadnej situácie vrátane činnosti krízového štábu.

Povodňové záchranné práce sa začínajú vykonávať od vyhlásenia III. stupňa povodňovej aktivity a sú ukončené do času odvolania II. stupňa povodňovej aktivity podľa § 11 ods. 10 zákona NR SR č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov.

ÚLOHY A OPATRENIA PO VZNIKU MIMORIADNEJ UDALOSTI

Podľa § 3 ods. 1 a ods. 2 zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov je :

Mimoriadna udalosť – živelná pohroma, havária, katastrofa, ohrozenie verejného zdravia II. stupňa alebo teroristický útok.

Mimoriadna situácia – obdobie ohrozenia alebo obdobie pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti na život, zdravie alebo majetok, ktorá je vyhlásená podľa tohto zákona. Počas nej sa 19

vykonávajú opatrenia na záchranu života, zdravia alebo majetku, na znižovanie rizík ohrozenia alebo činnosti nevyhnutné na zamedzenie šírenia a pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti. Podľa § 3b zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov sa mimoriadna situácia vyhlasuje a odvoláva prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

Po vyhlásení mimoriadnej situácie sa vykonávajú tieto úlohy a opatrenia:

- záchranné práce silami a prostriedkami z celého územia, na ktorom bola vyhlásená mimoriadna situácia,
- evakuácia (odsun ohrozených osôb, zvierat, prípadne vecí z určitého územia),
- núdzové zásobovanie (zabezpečenie dočasného minimálneho stravovania, minimálnych dávok pitnej vody a poskytovanie ďalších základných potrieb osobám postihnutým mimoriadnou udalosťou v medziach existujúcich podmienok na prežitie, najmä dodávok elektrickej energie, zabezpečenie tepla a základné zdravotnícke zabezpečenie) a núdzové ubytovanie (zabezpečenie dočasného bývania osôb ohrozených alebo osôb postihnutých následkami mimoriadnej udalosti),
- použitie základných zložiek integrovaného záchranného systému a ostatných zložiek integrovaného záchranného systému.

Príslušný orgán, ktorý vyhlásil mimoriadnu situáciu, je povinný bezodkladne odvolať mimoriadnu situáciu po vykonaní vyššie uvedených úloh a opatrení.

Mimoriadna situácia sa nevyhlasuje, ak bol vyhlásený výnimočný stav alebo núdzový stav. Ak bol po vyhlásení mimoriadnej situácie vyhlásený výnimočný stav alebo núdzový stav, postupuje sa podľa ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov.

Protiradiačné, protichemické a protibiologické opatrenia sú:

- monitorovanie územia,
- varovanie obyvateľstva a vyznenie osôb,
- evakuácia a ukrytie osôb,
- regulácia pohybu osôb a dopravných prostriedkov,
- prvá predlekárska pomoc a neodkladná zdravotná starostlivosť,
- individuálna ochrana osôb,
- hygienická očista osôb,
- dekontaminácia terénu, budov a materiálu,
- zabezpečenie ochrany zamestnancov, ktorí nemôžu skončiť pracovnú činnosť a nachádzajú sa v oblasti ohrozenia,
- likvidácia úniku nebezpečných látok a zamedzenie ich nekontrolovaného šírenia,
- profylaxia,
- zákaz a regulácia spotreby kontaminovaných potravín, vody a krmív,
- veterinárne opatrenia,
- opatrenia na zabezpečenie záchranných prác.

Protiradiačné, protichemické a protibiologické opatrenia sú súčasťou plánu ochrany obyvateľstva a plánu ochrany svojich zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti. Vykonávajú sa v závislosti od druhu mimoriadnej udalosti a rozsahu ohrozenia v súlade s osobitnými predpismi. 20

**PODROBNOSTI O TOM,
KDE SA DAJÚ ZÍSKAŤ ĎALŠIE INFORMÁCIE SÚVISIACE
S PLÁNOM OCHRANY OBYVATEĽSTVA V RÁMCI OBCE TREBATICE**

Meno	Telefón
Mgr. Juraj Valo	0908 782 198
Ing. Rudolf Otrisal	0903 555 811
Ing. Janka Belicová	033/7798183